

Progresjonsplan MILL i Verdal kommune

Progresjonsplan MILL Verdal kommune

”Alle barn og unge i Verdal skal utvikle sine evner ut fra sine forutsetninger i et helhetlig oppvekstmiljø”
(Strategiplan for oppvekstsektoren 2008 – 2009).

Målet med MILL-programmet er å gi barn og unge uansett bakgrunn, utfordringer og opplæring ut i fra deres egne forutsetninger og behov. Barnehage og skole skal arbeide for at barn/elever skal bli bevisst sin egen læring og øke barnets/elevenes læringsutbytte. Barn og elever stiller med svært ulike forutsetninger for opplæringsvilkårene i barnehage og skole. Dette gjelder skolebakgrunn, kulturelle forskjeller i barneoppdragelse, språknivå og foreldredeltakelse. Metodevalg for opplæringen må samsvare med barnets/elevenes muligheter.

Bakgrunnen for en progresjonsplan er for å sikre kontinuitet og bedre grunnlag for samarbeid mellom enhetene.

For skole/barnehageåret 09/10 vil **LÆRINGSSTRATEGIER** bli **vektlagt**, i tillegg vektlegges **MANGE INTELLIGENSER** og/eller **LÆRINGSSTILER** i tråd med tidligere satsing ved hver enkelt enhet.

Alder/trinn	Mange intelligenser	Læringsstiler	Læringsstrategier
Generelt	<ul style="list-style-type: none">Barnet skal bli kjent med de åtte intelligensene.Barnet skal bli kjent med sine sterke sider.Ved å bruke flere innfallsvinkler får barnet både brukt og styrket sine sterke sider, samtidig som de får styrket de svake.	<ul style="list-style-type: none">Hvordan barnet best konsentrerer seg, tilegner seg, bearbeider og husker ny og vanskelig informasjon.Hvilken sans er den viktigste? VAKT: Visuelle (lære gjennom å se), Auditive (lære gjennom å høre), Kinestetiske (lære gjennom bevegelse), Taktile (lære gjennom berøring).	<ul style="list-style-type: none">Fremgangsmåter elevene bruker for å organisere sin egen læring.Strategier for å planlegge, gjennomføre og vurdere eget arbeid for å nå fastsatte kompetansemål.Refleksjon over nyervervet kunnskap og anvendelse av den i nye situasjoner.

Alder/trinn	Mange intelligenser	Læringsstiler	Læringsstrategier
0-3 år	<ul style="list-style-type: none">• Perm• Barn i fokus og dagen i dag• Dagsrapport• Temaarbeid – tenk MILL• Bursdagsfeiring• Foldere deles ut til foreldre/foresatte	<ul style="list-style-type: none">• Miljømessige (innredning)• Fysiologiske• Sosiologiske• Barna får ta i bruk de ulike sansene - VAKT - f. eks. lage barnas egen bokstav• Gruppedeling	<ul style="list-style-type: none">• Tankekart med bilder• To-kolonne
3-6 år	<ul style="list-style-type: none">• Perm• Go -stolen• Barn i fokus• Dagsrapport – f.eks for 3 åringene.• Bursdagsfeiring• Temaarbeid – knyttet opp mot de 8 intelligensene.• Stasjonsarbeid.• Foldere deles ut til foreldre/foresatte	<ul style="list-style-type: none">• Miljømessige• Fysiologiske• Sosiologiske• De ulike sansene - VAKT• Gruppedeling• 6 års klubb/Mini -møte for de største.	<ul style="list-style-type: none">• Tankekart (friform kart)• Venn-diagram• Tekstskaping• To-kolonne• Fler -kolonne

MILL i Verdal kommune

Alder/trinn	Mange intelligenser	Læringsstiler	Læringsstrategier
1. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Elevene blir kjent med de åtte intelligenser.• Elevene får bruke de åtte intelligenser i innlæringen av de mest grunnleggende ferdighetene.• Folder deles ut til foreldre/foresatte	<ul style="list-style-type: none">• Elevene får bruke både taktil, kinestetisk, visuell og auditiv sans i innlæringen av bokstaver og tall.	<ul style="list-style-type: none">• Ulike former for tankekart/friformkart
2. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Elevene får bruke flere intelligenser i arbeid med ulike tema.• Elevene får erfaring med arbeidsplaner ut fra minst fem intelligenser.	<ul style="list-style-type: none">• Som 1. klasse	<ul style="list-style-type: none">• Ulike former for tankekart: Friformkart, Ord/begrepskart, Strukturert tankekart, utvidet tankekart• Rammenotat
3. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Elevene arbeider fortsatt ut fra minst fem av intelligenser i de mest sentrale emnene. Når det er naturlig kan de noen ganger velge oppgaver.	<ul style="list-style-type: none">• Elevene blir kjent med begrepet læringsstiler og elementene i læringsstilmodellen.• Elevene får ta valg i forhold til hvordan de skal arbeide når de skal konsentrere seg, etter avtale med læreren.	<ul style="list-style-type: none">• To-kolonne• Likhet- og ulikhetsskjema/Venndiagram• Brettebok
4. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Elevene kjenner til hva som kjennetegner hver intelligens.• Elevene får arbeidsplaner innenfor tema hvor både læringsstrategier og flere intelligenser er representert.• Elevene får trening i å evaluere	<ul style="list-style-type: none">• Elevene har kunnskap om sin egen læringsstil i forhold til elementene og får ta valg ut fra dette i situasjoner hvor dette er avtalt.	<ul style="list-style-type: none">• Styrkenotat• Matematikk-skjema (tekstoppgaver)

MILL i Verdal kommune

	arbeidsplaner og eget arbeid.		
Alder/trinn	Mange intelligenser	Læringsstiler	Læringsstrategier
5. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Elevene kjenner sine sterke sider.• Elevene bidrar til å finne arbeidsmetoder i forhold til hver intelligens.	<ul style="list-style-type: none">• Elevene er med og utarbeider materiell som stimulerer de ulike sansepreferansene.	<ul style="list-style-type: none">• VØSLE-skjema (Vet – Ønsker å lære – slik vil jeg lære - har Lært - Evaluering)• Flerkolonne skjema• Les og si
6. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Elevene får i samarbeid med lærere bidra i å utarbeide arbeidsplaner ut fra flere intelligenser og læringsmålene.• Elevene evaluerer arbeidsplanene og utbyttet av planene.	<ul style="list-style-type: none">• Som 5. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Læresamtalen• Bisonoverblikk
7. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Elevene bidrar i planlegging av egen arbeidsplan (mål, arbeidsmåter og vurdere læringsprosess).• Elevene kan i samarbeid med lærer og foresatte utarbeide sin egen profil.	<ul style="list-style-type: none">• Elevene får erfaring med Kontaktaktivitetspakke -CAP (Contract Activity Package).• Elevene kan fortelle om sin egen læringsstil, hvordan de konsentrerer seg, bearbeider, tar inn og husker nytt stoff.	<ul style="list-style-type: none">• Spoletekst

Alder/trinn	Mange intelligenser	Læringsstiler	Læringsstrategier
8. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Bruke MI som en del av forventningssamtale og evalueringssamtale• Stasjonstrening• Foldere deles ut til foreldre/foresatte	<ul style="list-style-type: none">• Kartlegging/bevisstgjøring på hvilken sans er viktigst for elevene? (visuell, auditiv, kinestetisk)• Elevene får velge arbeidsmåter på arbeidsplan• Elevene arbeider med CAP individuelt og i gruppe.	<ul style="list-style-type: none">• Lærebokas oppbygging• Vedlikehold og videreutvikling av innlærte strategier• Brettebok• To-kolonnenotater• Prosessnotater• VØSLE-skjema
9. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Programfag – hva er eleven god til? Bevisstgjøring i forhold til forberedelse til valg av utdanningsprogram ved videregående skole, hospitering.• Stasjonstrening. Lærerne lager undervisningsopplegg med flere intelligenser• MI-sol	<ul style="list-style-type: none">• Elevene arbeider med CAP individuelt og i gruppe.	<ul style="list-style-type: none">• Lærebokas oppbygging• Styrkenotat• Flerkolonnenotater• Prosessnotater: Påstand – Bevis/argumentasjon
10. trinn	<ul style="list-style-type: none">• Programfag – hva er eleven god til? Bevisstgjøring i forhold til forberedelse til valg av utdanningsprogram ved videregående skole• Stasjonstrening. Lærerne lager undervisningsopplegg med flere intelligenser	<ul style="list-style-type: none">• Elevene arbeider med CAP individuelt og i gruppe	<ul style="list-style-type: none">• Lærebokas oppbygging• Den strukturerte læresamtalen med fokus på: Person-, Miljø- og Spenningskildring

Forslag til MILL-litteratur:

"MILL – på vei mot tilpasset opplæring", av Mette Bunting og Torill Scharning Lund
Pedlex, ped@lex.no, tlf: 23354700, fax: 23354701

"Alle kan lære! – men ikke på samme måte og ikke på samme dag", av Marie Sandell
bestilling@kommuneforlaget.no ISBN-13: 978-82-446-1220-3 ISBN-10: 82-446-1220-7

"Prosjekt CRISS – lære å lære", av Carol M. Santa og Liv Engen
LOGOMETRICA as, POSTBOKS 29, 4349 Bryne, Tlf: 51778045

"MANGE INTELLIGENSER i lesing og skriving", av Thomas Armstrong
Abstrakt forlag AS, abstrakt@abstrakt.no, tlf: 23357940, fax: 23357941
ISBN-10: 82-7935-169-8 ISBN-13: 978-82-7935-169-6

"Hvordan bli en skole med MANGE INTELLIGENSER", av Thomas R. Hoerr
Abstrakt forlag AS, abstrakt@abstrakt.no, tlf: 23357940, fax: 23357941
ISBN 978-82-7935-2204

"Hva i all verden, hva skjer nå?" Læringsstiler og elever med oppmerksomhetssvikt (ADD), av Meral R. Øzerk
Kolofon Forlag AS, www.kolofon.com, ISBN 978-82-300-0373-2

"Multimetodisk modell for tilpasset opplæring – Pedagogisk-metodiske idéer for å arbeide etter Kunnskapsløftet i flerspråklige klasser", av Meral R. Øzerk
Kolofon Forlag AS, www.kolofon.com, ISBN 978-82-300-0330-5

"Læringsstrategier – Søkelys på lærernes praksis", av Eyvind Elstad og Are Turmo
Universitetsforlaget AS, www.universitetsforlaget.no, ISBN-13: 978-82-15-00943,

"Å mestre mangfoldet", en bok om læringsstiler. av Ruth Jensen
N.W. Damm & Søn, www.damm.no/undervisning, ISBN: 82-04- 09425-6

"Elever, lærere, læringsstrategier" av Gerd Fredheim, Haugesund.